РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА
ЗАВОД ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ФинПис

Збирка примера добре праксе за разредну наставу

Љиљана Новковић • мр Мирјана Пајић • др Гордана Степић

ФинПис

Збирка примера добре праксе за разредну наставу

ФинПис

Пилот-пројекат
„Укључивање финансијског описмењавања
у систем образовања и васпитања Републике Србије"
(ФинПис)

Аутор и координатор пилот-пројекта: др Гордана Степић

Београд, 2020.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ,
НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА

VISA

ЗАВОД ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ
ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Издавачи

Министарство просвете, науке и технолошког развоја
Републике Србије
Београд, Немањина 22–24 · www.mpn.gov.rs

Завод за унапређивање образовања и васпитања
Београд, Фабрисова 10 · www.zuov.gov.rs

За издаваче

Младен Шарчевић, министар просвете, науке и технолошког развоја
Др Златко Грушановић, директор Завода за унапређивање образовања и васпитања

Уреднички тим

Љиљана Новковић, Удружење „Одговорно живљење”
мр Мирјана Пајић, Удружење „Одговорно живљење”
др Гордана Степић, аутор и координатор Пилот-пројекта

Дизајн и прелом

Горан Ивановић

Тираж

25 примерака

Штампа
Grafo In, Мали Пожаревац

Приручник је доступан у електронској форми на
http://finpis.mi.sanu.ac.rs/ и https://efinpis.rs/
званичним порталима пилот-пројекта, као и на сајту
партнера у реализацији пилот-пројекта:
https://www.odgovornozivljenje.org.rs

ИСБН: 978-86-87137-76-9

Београд, 2020.

Приручник је својина Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и добро је од јавног значаја.

Партнерску подршку пилот-пројекту пружила је компанија VISA.

Ставови и мишљења изнети у Приручнику не одражавају нужно ставове компаније VISA

Сви термини који се користе у Приручнику у граматичком мушком роду подразумевају мушки и женски пол особа на које се односе.

САДРЖАЈ

I Уводна реч 5
II Задаци 7
III Радионице/игре..... 21
IV Пројекти 31

I Уводна реч

Ова *Збирка примера добре праксе за учитеље* настала је као резултат обуке Пилот-пројекта **„Укључивање финансијског описмењавања у систем образовања и васпитања Републике Србије" (ФинПис)**, у организацији Удружења „Одоворно живљење", а уз подршку Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Компаније VISA.

Учитељи, предметни наставници, стручни сарадници и директори школа су по завршетку обуке креирали различите материјале који се односе на финансијско описмењавање ученика, а могу се користити у настави и ваннаставним активностима.

У збирци се налазе предлози пројеката, радионица, игара и задатака насталих од великог броја полазника обуке и сви су примењиви при укључивању финансијског описмењавања у систем образовања и васпитања у раду са ученицима од првог до четвртог разреда основне школе.

Наставници су на креативан, примерен и занимљив начин осмислили и применили у пракси садржаје који се односе на финансијско описмењавање у циљу ширења знања и оспособљавања ученика за одговорно и мудро располагање новцем, материјалним и природним ресурсима.

Од великог броја пристиглих примера направили смо избор пројеката, радионица, игара и задатака у односу на циљеве и разноликост примера. За поједине категорије је стигло више, односно мање примера. Неки од пристиглих примера су слични, те смо се определили за само неке од њих као представнике пројеката, радионица и игара. Највише је стигло задатака. Део је представљен у овој збирци, а више од сто задатака у *Радној свесци за ученике од I до IV разреда*.

Одабрани примери се могу у настави користити у различитим деловима часа, на различите начине и са различитим циљем и сврхом. Примери у овој збирци служе као подршка наставнику у реализовању овог аспекта образовања, не само као готов материјал већ и као подстицај за креирање нових материјала, идеја и начина рада.

Захваљујемо свим учитељима, наставницима, стручним сарадницима и директорима школа који су послали примере предлога пројеката, радионица, игара и задатака.

Аутори и реализатори обуке Пилот-пројекта
„Укључивање финансијског описмењавања у систем образовања и васпитања Републике Србије" (ФинПис)

II Задаци

ЗАДАТАК 1.

Потребно је да платиш чоколаду која кошта 125 динара. На које све начине можеш да је платиш користећи различите новчанице и кованице?

Заокружи тачне могућности.

а) 1 новчаница од 100 дин; 20 дин. и кованица од 5 дин.

б) 7 новчаница од 20 дин.

в) 5 новчаница од 20 и 25 кованица од 1 дин.

г) 6 новчаница по 20 дин. и кованицу од 5 дин.

д) 2 новчанице од 50 дин. и 15 кованица по 2 дин.

Област: Новац

Циљ: Оспособљавање ученика да користе новчанице и кованице у свакодневном животу

Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, решавање проблема

Аутор: Михајло Миленковић, наставник

Школа: ОШ „Бранко Радичевић”, Бољевци

ЗАДАТАК 2.

На новогодишњем базару најбоље су се продавали медењаци, направљени у 4 врсте укуса.

Погледај следећи приказ и одговори на питања:

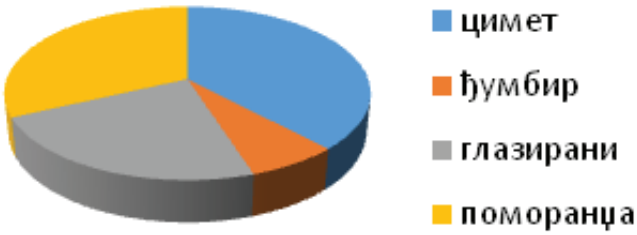

а) Који медењаци су најпродаванији?

б) Који медењаци су најслабије продавани?

в) Ако је цена медењака 50 динара, на колико начина папирним новчаницама можеш платити колач?

Прикажи решења.

Област: Приход

Циљ: Оспособљавање ученика за мудро управљање новцем

Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, решавање проблема

Аутор: Петар Муштерић, директор школе, учитељ

Школа: ОШ „Бранко Радичевић”, Бољевци

ЗАДАТАК 3.

Штедњом у протекла два месеца Горан је прикупио 800, а Сава 740 динара. Договор је да се новац потроши искључиво на школски прибор. Горан је купио свеску за 500 и свеску за 100 динара, а Сава четири свеске за 100 и једну за 150 динара.

а) Графички представи и упореди суме новца које су прикупили.

б) Утврди чији је трошак већи и за колико.

в) Колико је коме остало новца?

г) Колико још свезака могу да купе за преостали новац?

Област: Штедња и осигурање

Циљ: Оспособљавање ученика за мудро управљање новцем

Међупредметне компетенције: Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, решавање проблема

Аутор: Гордана Абрамовић, учитељица

Школа: ОШ „Ослободиоци Београда", Београд

ЗАДАТАК 4.

Мама је Миши оставила следеће новчанице на столу и писмо у коме пише шта треба да купи.

Драги мој Мишо,

Иди у продавницу и купи: хлеб, јогурт, млеко и банане.

Хлеб кошта 80 динара, јогурт 120 динара, млеко 86 динара и банане 135 динара.

Затим у књижари купи свеску која кошта 125 динара, а блок 60 динара.

Сестри за ужину дај 50 динара, а толико узми и за себе.

Остатак новца остави на сто.

Воли те твоја мама

Израчунај и одговори колико новца је:

- мама оставила Миши;
- потрошио у продавници;
- потрошио у књижари;
- издвојио за ужину;
- остало када плати намирнице у продавници;
- остало после куповине свеске и блока;
- Миша оставио на сто?

Област: Буџет

Циљ: Оспособљавање ученика за мудро управљање новцем

Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, решавање проблема

Аутор: Споменка Гуњевић, учитељица

Школа: ОШ „Михаило Петровић Алас", Београд

ЗАДАТАК 5.

Помоћу дијаграма одреди који превоз је најјефтинији. Напиши број на линији, тако да је 1 – најјефтинији, а 4 – најскупљи превоз.

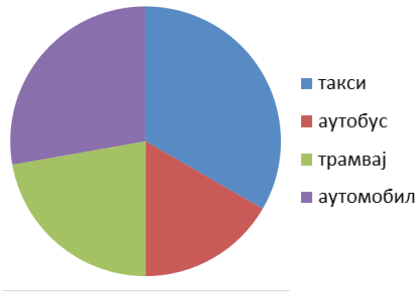

_____ такси

_____ аутобус

_____ трамвај

_____ аутомобил

Област: Новац

Циљ: Оспособљавање ученика за мудрим управљањем новцем

Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама

Аутор: Маријана Милекић, наставник технике и технологије

Школа: ОШ „Татомир Анђелић", Мрчајевци

ЗАДАТАК 6.

Бака је унука Марка послала у куповину. Дала му је списак и 5 000 динара. Погледај шта треба да купи и цене у продавници.

Списак за куповину:	**Цене у продавници:**
500 г кафе	1 кг кафе – 1200 динара
2 кг шећера	1 кг шећера- 80 динара
2 кг сира	1 кг сира – 500 динара
10 чоколада	1 чоколада –100 динара

а) Колико је Марко платио намирнице у продавници?

б) Колико је динара вратио баки?

Област: Буџет

Циљ: Оспособљавање ученика за коришћење новца у свакодневним животним ситуацијама

Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама

Аутор: Оливера Лафлер, учитељ

Школа: ОШ „Филип Кљајић Фића", Београд

ЗАДАТАК 7.

Иван је потрошио 2/5 свог новца и остало му је 300 динара. Тања је потрошила 3/8 свог новца, а остало јој је 250 динара. Ко је од њих имао више новца и за колико?

Област: Буџет

Циљ: Оспособљавање ученика за коришћење новца у свакодневним животним ситуацијама

Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, решавање проблема

Аутор: Мануела Мишић, учитељица

Школа: ОШ „Филип Кљајић Фића", Београд

ЗАДАТАК 8.

Марко и Лука редовно прате утакмице свог омиљеног клуба. Почела је продаја сезонских карата. Марко и Лука имају различита мишљења о томе да ли се више исплати купити сезонску карту или куповати појединачне карте за сваку утакмицу када првенство почне.

Сезона траје годину дана и за то време биће одиграно укупно 15 утакмица. Марко и Лука желе да гледају све утакмице ове сезоне.

Куповина сезонске карте омогућава :

- Присуство на свим утакмицама.
- Цена сезонске карте износи 2.000 динара.

Куповина појединачне карте омогућава:

- Присуство на једној утакмици.
- Цена појединачне карте износи 200 динара.

Која опција се више исплати? Објасни зашто.

а) Куповина сезонске карте

б) Куповина појединачних карата.

Област: Буџет

Циљ: Оспособљавање ученика за мудро коришћење новца

Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, решавање проблема

Аутор: Стефан Пантелић, учитељ

Школа: ОШ „Филип Кљајић Фића", Београд

ЗАДАТАК 9.

Три сестре и брат су добили 1000 динара да међусобно поделе. Брат је то поделио тако што је сестрама дао једнаке суме које су за 100 динара биле веће од суме коју је себи оставио.

Колико новца је добила свака сестра, а колико брат?

Област: Новац

Циљ: Оспособљавање ученика за расподелу новца

Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, решавање проблема

Аутор: Слађана Дамевиц, наставник разредне наставе

Школа: ОШ „Павле Поповић”, Вранић

ЗАДАТАК 10.

Четворочлана породица планира путовање.

Ноћење у двокреветној соби кошта 2000 динара, а у четворокреветном апартману 3000 динара.

На располагању им је 12 000 динара.

Где ће остварити више ноћења? Објасни зашто.

Област: Буџет

Циљ: Оспособљавање ученика за мудро коришћење новца у животним ситуацијама

Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, решавање проблема

Аутор: Татјана Ђукановић, наставник

Школа: ОШ „Ђура Јакшић”, Ћуприја

ЗАДАТАК 11.

Милица жели да купи фармерке које коштају 1730 динара. Од тетке из Енглеске је добила за рођендан 20 фунти. Хоће ли имати новца за фармерке ако за 1 фунту добије 140 динара? Образложи одговор.

Област: Новац

Циљ: Оспособљавање ученика за располагање новцем у различитим валутама

Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, решавање проблема

Аутор: Данијела Живановић, наставник енглеског језика

Школа: ОШ „Ђура Јакшић”, Ћуприја

ЗАДАТАК 12.

Килограм кајмака кошта 480 динара.

а) Колико кошта 1кг и 500 г кајмака?

б) Колико кајмака може да се купи за 192 динара?

Област: Новац

Циљ: Оспособљавање ученика за коришћењем новца у свакодневним животним ситуацијама

Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, решавање проблема

Аутор: Драган Граовац, наставник разредне наставе

Школа: ОШ „Ђура Јакшић", Ћуприја

ЗАДАТАК 13.

Имаш

, означи шта можеш да купиш?

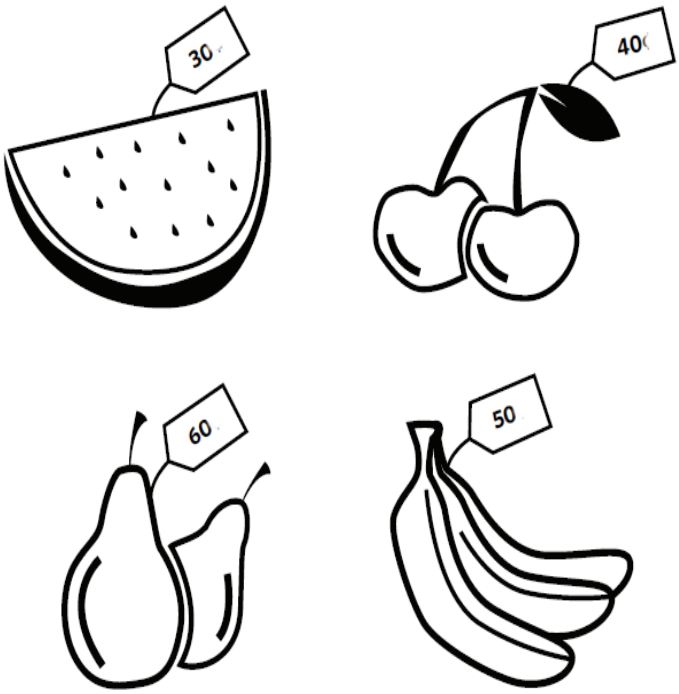

Област: Новац

Циљ: Оспособљавање ученика за коришћење новца

Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, решавање проблема

Аутор: Мирјана Савић, наставник разредне наставе

Школа: ОШ „Ђура Јакшић", Ћуприја

ЗАДАТАК 14.

Колико најмање металних новчића је потребно

да сакупиш ?

Област: Новац

Циљ: Оспособљавање ученика за коришћење новца

Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама

Аутор: Мирјана Јовановић, наставник разредне наставе

Школа: ОШ „Ђура Јакшић", Ћуприја

ЗАДАТАК 15.

За колико динара је јефтинија оловка када се купује у паковању од пет комада?

100 динара

25 динара

Област: Новац

Циљ: Оспособљавање ученика за мудро коришћење новца

Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама

Аутор: Бранка и Драгутин Лукић, наставници

Школа: ОШ „Мића Станојловић", Коцељева

ЗАДАТАК 16.

Марко у касици има 20 динара и то једну новчаницу и пет металних новчића. Које све новчанице и кованице Марко има у касици?

Област: Новац

Циљ: Оспособљавање ученика да разликују и користе новчанице и кованице

Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама

Аутор: Снежана Пауновић, наставник

Школа: ОШ „Љубица Радосављевић Нада", Зајечар

ЗАДАТАК 17.

Маша у новчанику има:

Када Маша купи „Смоки” од 50 динара и лизалицу од 18 динара, колико ће јој остати новца у новчанику?

Област: Новац

Циљ: Оспособљавање ученика за коришћење новца у свакодневним ситуацијама

Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама

Аутор: Оливера Којић, педагог

Школа: ОШ „Михајло Младеновић Сеља”, Лазаревац, Дудовица

ЗАДАТАК 18.

Погледај пажљиво табелу и одговори :

а) Ко има највише новца и колико?

б) Ко има најмање новца и колико?

в) Колико новца имају Маја и Иван?

г) Колико новца имају Соња и Лазар?

д) За колико Лазар има више динара од Ивана?

ђ) За колико Соња има мање динара од Маје?

е) Да ли могу заједно да купе чоколаду која кошта 90 динара ?

	1 динар		10 динара
	1 динар		10 динара
10 динара	1 динар	1 динар	10 динара
20 динара	10 динара	10 динара	10 динара
МАЈА	ИВАН	СОЊА	ЛАЗАР

Област: Буџет

Циљ: Оспособљавање ученика да мудро користе новац у различитим животним ситуацијама

Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама

Аутор: Бојан Грујић, професор разредне наставе

Школа: ОШ „Илија Гарашанин”, Београд, Гроцка

ЗАДАТАК 19.

Цена воћа је снижена за 13 динара. Прецртај постојеће и израчунај нове цене. Упиши их на картици.

80 дин

100 дин

77 дин

Област: Новац

Циљ: Оспособљавање ученика за коришћење новца у свакодневним животним ситуацијама

Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама

Аутор: Мила Марковић, наставник разредне наставе

Школа: ОШ „Илија Гарашанин", Београд, Гроцка

ЗАДАТАК 20.

Петар има 100 динара. Да ли може да купи две јабуке и две банане ако коштају:

јабука + јабука = 20 динара

јабука + банана = 40 динара

Образложи одговор.

Област: Новац

Циљ: Оспособљавање ученика за коришћење новца у свакодневном животу

Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, решавање проблема

Аутор: Јелена Ристић Станојевић, професор разредне наставе

Школа: ОШ „Илија Гарашанин", Београд, Гроцка

ЗАДАТАК 21.

Упиши вредност новчића у ◯.

8 динара = ◯ динара + ◯ динара + ◯ динара

60 динара = ◯ динара + ◯ динара

12 динара = ◯ динара + ◯ динара + ◯ динара

53 динара = ◯ динара + ◯ динара + ◯ динара

Област: Новац

Циљ: Оспособљавање ученика да разликују и користе кованице

Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама

Аутор: Љиљана Петковић, професор разредне наставе

Школа: ОШ „Илија Гарашанин", Београд, Гроцка

ЗАДАТАК 22.

Иван жели да купи тренерку која кошта 5700 динара. Видео је да ће за викенд бити попуст, а тренерка за трећину јефтинија. Колико ће Иван платити тренерку ако је купи на попусту? Заокружи тачан одговор.

А) 5000 динара Б) 3800 динара В) 4820 динара

Област: Новац

Циљ: Оспособљавање ученика за коришћење новца у свакодневном животу

Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, решавање проблема

Аутор: Ивана Перић, учитељица

Школа: ОШ „Доситеј Обрадовић", Пожаревац

ЗАДАТАК 23.

Ана редовно помаже тетки и брату око заливања цвећа у башти. Сваког месеца добија од тетке 2.000, а од брата 3.000 динара.

После колико месеци ће моћи да купи бицикл који кошта 20.000 дин?

Област: Приход

Циљ: Оспособљавање ученика за мудро коришћење новца

Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, решавање проблема

Аутор: Весна Павловић, наставник хемије

Школа: ОШ „Бранко Радичевић", Бољевци

ЗАДАТАК 24.

Јована је купила материјал за израду рођенданских честитки. Хамер је платила 120 динара, а фломастере 250 динара. Направила је 20 честитки. Једна честитка кошта 50 динара.

а) Колико је Јована платила материјал за честитке?

б) Колико ће зарадити на честиткама?

Област: Приход

Циљ: Оспособљавање ученика за мудро коришћење новца

Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, решавање проблема

Аутор: Олгица Михајловић, наставник технике и технологије

Школа: ОШ „Љубиша Радосављевић", Зајечар

ЗАДАТАК 25.

Марко за једно купање у кади потроши 60 l воде, а за туширање 3 пута мање. Прве недеље се сваки дан једном купао у кади, а друге, сваки дан једном туширао. Колико је Марко уштедео воде друге недеље?

Област: Штедња и осигурање

Циљ: Оспособљавање ученика за мудро трошење природног ресурса

Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, решавање проблема

Аутор: Даринка Брчин, учитељица

Школа: ОШ „Светозар Марковић Тоза", Нови Сад

ЗАДАТАК 26.

Брат и сестра су новац трошили на кокице, сладолед и сокове. Са графикона сазнај и одговори у ком месецу су брат и сестра потрошили:

а) највише новца за сладолед;

б) најмање новца за сокове;

в) 500 динара за кокице.

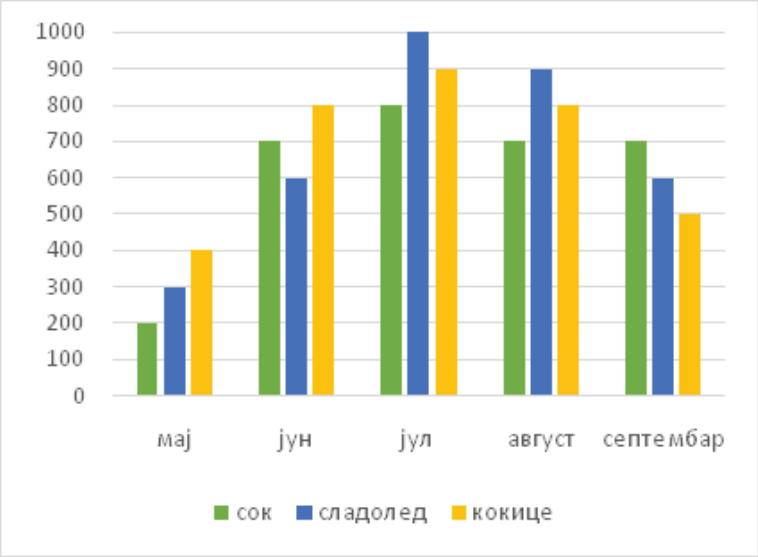

Област: Новац

Циљ: Оспособљавање ученика за коришћење новца у свакодневном животу

Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, решавање проблема

Аутор: Мирјана Дејановић, наставник

Школа: ОШ „Илија Гарашанин", Београд, Гроцка

ЗАДАТАК 27.

Плазма од 75 g у *Темпу* кошта 65 динара, од 150 g у *Роди* кошта 110 динара, а од 300 g у *Идеји* 195 динара.

Где је најисплативије купити 300 g плазме, ако се узме у обзир да до *Роде* и *Идеје* повратна аутобуска карта износи 50 динара, а до *Темпа* можеш отићи пешке?

Израчунај и заокружи одговор.

а) *Темпо*

б) *Рода*

в) *Идеја*

Област: Новац

Циљ: Оспособљавање ученика за коришћење новца у свакодневном животу

Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, решавање проблема

Аутор: Маријана Милекић, наставник технике и технологије

Школа: ОШ „Татомир Анђелић", Мрчајевци

ЗАДАТАК 28.

За сваки приказани производ заокружи новац којим би га платио без кусура.

Област: Новац

Циљ: Оспособљавање ученика за коришћење новчаница и кованица у свакодневном животу

Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама

Аутор: Марина Романић, учитељица

Школа: ОШ „Лазар Саватић”, Земун

III Радионице / игре

Област: Потребе и жеље
Назив радионице: Писмо
Циљ: Оспособљавање ученика за разликовање потреба од жеља.
Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, сарадња, комуникација
Аутор: Татјана Стојковић, учитељица
Школа: ОШ „Доситеј Обрадовић”, Пожаревац

Писмо

- Прочитамо писмо ученицима:

„Драги другари, јако сам тужан и нерасположен, па бих са вама поделио разлог своје туге. Јуче смо, моји родитељи и ја отишли у продавницу. Видео сам прелепу играчку, коју већ дуже време посматрам. Рекао сам мами да бих желео да ми је купе. Она је погледала цену и одговорила да и није скупа, али да ми је потребна нова тренерка. Тата се сложио са мамом. Рекао сам да имам новац који сам добио од рођака за рођендан. Ни тада нису дозволили да купим играчку. Наљутио сам се и рекао да тренерку нећу носити. Саслушали су ме, али ми нису испунили жељу.

Волео бих да чујем ваше мишљење, да ли сам у праву ја или моји родитељи. Потребан ми је савет, како да добијем ту играчку.

Хвала унапред, ваш друг Дејан.”

- Ученике поделимо у групе.
- Свака група разговара о Дејановом проблему и записује шта предлажу као решење.
- Након рада, групе саопштавају предлоге решења.
- Дискутујемо о предлозима и закључујемо који предлози су корисни за решење Дејановог проблема.
- Ученици пишу одговор Дејану.

Област: Новац
Назив радионице: Накит од кованица
Циљ: Упознавање ученика са употребом кованица у народној традицији наших народа.
Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, естетска компентенција
Аутор: Биљана Генцел, учитељица
Школа: ОШ „Лазар Саватић”, Земун

Накит од кованица

- Упознати ученике са пословима старог заната „кујунџија” који су израђивали накит и украсне предмете од сребра и злата.
- Објаснити да су златници на огрлици (ђердани) били начин штедње и отпремнина за младу приликом удаје.
- Израда ђердана:
  – ученици кованице различитих величина стављају испод белог папира.;
  – меком графитном оловком шарају по папиру док се не појави отисак кованице;
  – отисци се залепе на хамер и исеку;
  – спојити канапом тако да добијемо огрлицу (ђердан).

Област: Новац
Назив радионице: Новчић за поступаоницу
Циљ: Упознавање ученика са употребом кованица у народној традицији наших народа.
Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, естетска компентенција
Аутор: Јелена Банићевић, учитељица
Школа: ОШ „Лазар Саватић”, Земун

Новчић за поступаоницу

- Упознати ученике са пекарским занатом и израдом „новчића” од теста за обичајни колач који се звао поступаоница. Обичајни колач поступаоница се месио кад дете прохода.
- Задатак ученика је да од глинамола направе новчић који се ставља на поступаоницу.
- Направљени новчић украшавају различитим сићушним предметима (књига, фрула, варјача, алатка за обрађивање земље...) да би малом детету били привлачни и да пожели да узме баш тај новчић.

Област: Новац
Назив радионице: Колико имам, шта могу
Циљ: Оспособљавање ученика за мудрим располагањем новцем.
Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, комуникација, сарадња
Аутор: Миланка Петровић, наставник разредне наставе
Школа: ОШ „Ђура Јакшић”, Ћуприја

Колико имам, шта могу

- Поделити ученицима коверте са одређеним бројем цртежа металних новчића различитих апоена.
- Ученици имају задатак да отворе коверте и да израчунају тачну суму новца коју су добили.
- На коверти напишу добијену суму новца.
- Испред табле се поређају у врсту од најмање суме ка највећој.
- На таблу поставимо фотографије појединих предмета које ученици познају и испод саваког наведемо цену.
- Ученици имају задатак да утврде које предмете могу купити са новцем који поседују.

Област: Новац
Назив радионице: Новчанице кроз историју и личности на њима
Циљ: Оспособљавање ученика за разликовање новчаница по личностима на њима.
Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација, сарадња
Аутор: Милан Тешић, наставник српског језика
Школа: ОШ „Младост”, Нови Београд

Новчанице кроз историју и личности на њима

- Разврставање примера/слика новчаница (некад/сад).
- Препознавање и именовање личности на њима.
- Проналажење података о личностима са новчаница.
- Читање, записивање и презентовање о личностима са новчаница.

Област: Приход
Назив радионице: Туристичка агенција
Циљ: Оспособљавање ученика за мудро управљање новцем и предузетничку иницијативу.
Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, предузимљивост и оријентација ка предузетништву, сарадња, комуникација
Аутор: Марија Ђоковска, учитељица
Школа: ОШ „Михаило Петровић Алас", Београд

Туристичка агенција

- Формирати „одељењску туристичку агенцију".
- Ученици полажу „испит за туристичке водиче" тако што одговоре на питања из наставног листа о Републици Србији (географски положај, рељеф, клима, воде, национални паркови, биљни и животињски свету…). (петоминутна провера)
- Када провере тачност решења, осмисле име и лого за одељењску агенцију.
- Ученике поделимо у 6 група по четворо и дамо задатак.
- Задатак је да осмисле атрактивну понуду коју би наша „одељенска туристичка агенција" понудила туристима тако што свака група има другу дестинацију.
- Поделимо групама за по једну дестинацију (Златибор, Палићко језеро, Тара, Сребрно језеро, Копаоник, Соко Бања).
- Дајемо инструкције за рад: циљна група деца, аутобус са климом и тоалетом, хотел са базеном, окружен шумом са пуно спортских терена, цена аранжмана…
- Поделимо групама и табеле са ценама најма соба на бази пуног пансиона (понуде три различита хотела са описима хотела и соба) и три различите понуде ауто-превозника (са описом аутобуса). Задатак је да осмисле најбољу понуду у оквиру унапред задатог буџета (нпр. 24 000 динара) како би привукли највећи број туриста.
- Групе осмишљавају аранжман који представљају на плакату тако да изгледом и садржином привлачи туристе истичући предности свог аранжмана.
- Представљање аранжмана.
- На крају се сваки ученик уписује на списак путника оне агенције која по његовом мишљењу има најбољи аранжман (ученици се не могу пријавити на листу своје агенције).
- Разговарамо о томе зашто је „Агенција" са највише пријављених путника прва.

Област: Приход
Назив радионице: Пијаца
Циљ: Оспособљавање ученика за мудро располагање новцем и предузетничку иницијативу.
Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, предузимљивост и оријентација ка предузетништву, сарадња, комуникација
Аутор: Дејан Регељац, учитељ
Школа: ОШ „Доситеј Обрадовић", Пожаревац

Пијаца

- Разговарамо о здравој исхрани, са нагласком на воће и поврће.
- Ученици од пластелина праве воће и поврће.
- Правимо новчанице од папира од 5, 10, 50 и 100 динара.
- Поделимо ученике на продавце и купце.
- Свакој групи дамо одређену суму новца за куповину и враћање кусура.
- Организујемо пијацу где ће ученици куповати, продавати, траже где је јефтиније…
- Одредимо и напишемо цене за производе.
- Продавци рекламом или смањивањем цене позивају купце.
- Купци купују са циљем да потроше што мање новца.
- По завршетку пијачног дана упоређујемо колико је ко зарадио, потрошио, уштедео.

Област: Буџет
Назив радионице: Потрошачка корпа
Циљ: Оспособљавање ученика за мудро коришћење новца у свакодневном животу.
Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, сарадња, комуникација
Аутор: Милена Радић, учитељица
Школа: ОШ „Филип Кљајић Фића”, Београд

Потрошачка корпа

- Показујемо ученицима фотографије са разним намирницима (домаћи производи).
- Тражимо да након гледања запишу што више намирница са слика.
- Ученици у паровима раде задатак, а после наводе намирнице које су запамтили.
- Тражимо да напишу колико може да кошта свака од њих.
- Парови потом одаберу производе које би купили и да израчунају њихову укупну вредност.
- Када ученици заврше показујемо праву вредност производа у продавници и упоређујемо са њиховим ценама уз дискусију.
- Сваки пар бира производе које би купили правећи потрошачку корпу размишљајући зашто је њихова корпа добар избор за свакога и зашто су баш те производе изабрали.
- Свака пар износи своје ставове и укупну цену њихове корпе. Упоређујемо цене и дискутујемо.
- Заједно одлучимо која група има добру потрошачку корпу.

Област: Буџет
Назив радионице: Буџет за ужину
Циљ: Оспособљавање ученика за мудро управљање новцем.
Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, одговоран однос према здрављу, сарадња, комуникација
Аутор: Марина Ташић и Сандра Станковић, васпитачице
Школа: ОШ „Младост", Нови Београд

Буџет за ужину

- Разговарамо са ученицима колико дневно, потрошимо новца за ужину коју купимо у продавници (у одељењу од 25 ученика свакодневно се потроши за ужину по 100 динара, што је на нивоу одељења 2500 динара).
- Договоримо се са ученицима да сами направимо здраву ужину и проценимо колико ћемо на тај начин уштедети новца, на дневном нивоу.
- Саставимо списак од чега желимо да направимо сендвич и колико је чега потребно.
- Када ученици по договору донесу новац, одредимо благајника и сав новац стављамо у заједничку касицу прасицу.
- Обиђемо оближње продавнице хране да сазнамо цене намирница које су нам потребне. Запишемо их.
- По повратку у школу упоредимо добијене информације и договоримо се где ћемо шта да купимо како бисмо што више новца уштедели.
- Одлазимо у куповину по све потребне намернице.
- Разбрајалицом се поделимо у три групе:

  - прва група „Пекари", они мажу маслац на шните хлеба;

  - друга група „Месари", ређају печеницу и качкаваљ;

  - трећа група „Баштовани", перу, сецкају и украшавају сендвиче са краставцем, парадајзом и маслинама.
- По завршетку рада сендвиче увијемо у салвете.
- Закључимо колико новца смо уштедели.
- Ученици предлажу шта са њим (купити воће, лопту или оставити у касици прасици…)

Област: Штедња и осигурање
Назив радионице: Динар по динар погача
Циљ: Оспособљавање ученика за штедњу новца.
Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, одговоран однос према околини, комуникација, сарадња
Аутор: Љиљана Станишић професор разредне наставе
Школа: ОШ „Илига Гарашанин”, Београд, Гроцка

Динар по динар погача

- Обавестимо родитеље о циљу и садржају радионице.
- Тражимо њихову сагласност и подршку за реализацију радионице тако што ће сваки дан ученицима дати новац за ужину коју купују у школи.
- Информишемо ученике шта смо договорили са родитељима.
- На часу слободних активности направимо касице прасице од материјала за рециклажу (пластичне флаше, картон, лименке…).
- Саопштимо задатак ученицима да кусур од ужине, кованице, остављају у направљену касицу. Све то раде месец дана.
- Када истекне договорено време, ученици доносе у школу своје касице.
- Пребројавамо новац и констатујемо колико смо уштедели.
- Ученици износе своје ставове: да ли су задовољни количином уштеђеног новца; да ли су очекивали да толики новац може да се уштеди од кованица, о начину на који су га прикупили; да ли ће новац одмах потрошити или ће наставити да штеде.

Област: Штедња и осигурање
Назив радионице: Штедиша
Циљ: Развијање свести о значају штедње материјалних добара и формирање ставова како њима мудро располагати.
Међупредметне компетенције: компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, одговорно учешће у демократском друштву, комуникација, сарадња
Аутор: Жељко Тешић, професор српског језика и књижевности
Школа: ОШ „Лазар Саватић”, Земун

Штедиша

- Ученици једног одељења деле се у шест група од по четири/пет чланова. Свакој групи се дају лепљиви стикери у једној боји (на пример једна група добија жуте, друга розе стикере итд.). Свака група добија шест листића стикера. Наставник лепи хамер на таблу/зид и задаје задатке групама према активностима описаним у наставку.
- Прва активност**:** Чланови група попуњавају стикере заједнички, тј. разменом мишљења и заједничким доношењем закључака.

  Прва група на своје стикере треба да испише по једну позитивну особину човека који штеди новац (нпр. марљив, одговоран итд.).

  Друга група на своје стикере исписује шта се све материјално стиче кроз уштеђени новац (нпр. кућа, аутомобил, летовање итд.).

  Трећа група исписује шта се све нематеријално стиче захваљујући уштеђевини (нпр. сигурност, безбрижност).

  Четврта група исписује ризике за оне који штеде (крађа, изненадни трошкови и сл.).

  Пета група исписује могућа места за штедњу.

  Шеста група исписује позитивну јавну делатност људи који су уштедели новац (нпр. давање у хуманитарне сврхе, срећивање дечјег игралишта и сл.).
- Друга активност**:** Ученици на хамеру лепе стикере у своје (обележено) поље/скуп.
- Трећа активност: Наставник прегрупише стикере у нове скупове, тако да сада сваки скуп има исто шест стикера, али ће сваки бити различите боје дакле, у нове скупове улази по један папирић из сваке групе. На тај начин се добијају кључне речи/изрази за наредну активност.
- Четврта активност: Свака група узима од наставника један од новоформираних (шарених) скупова и на основу записа на стикерима заједнички исписује кратку причу (до петнаест реченица) која треба да говори о јунаку који штеди, али само на основу тако додељених елемената/података. (Пример једног шареног скупа, тј. мотивске мреже за причу: марљив, безбедан, летовање, изненадни трошак, банка, хуманитарне сврхе).
- Пета активност**:** Представници група читају приче, а након сваке следи дискусија у којој, као медијатор, учествује наставник.
- Шеста (бонус) активност: Жири састављен од наставника/ученика другог одељења бира најлепшу причу која ће бити објављена у школском часопису.
- Нагласити да прича треба да буде афирмативна и да има срећан крај.

IV Пројекти

Пројекат: **Недељни буџет за ужину**

Школа: ОШ „Младост”

Место: Београд – Нови Београд

Пројектни тим: Весна Бугарски, професор разредне наставе I-2, Драгана Милојевић, наставник разредне наставе III-5, Марија Симеуновић, професор разредне наставе III -3, Марија Трујкић, професор разредне наставе I-4, Жељка Ранисављевић, професор разредне наставе II-2, Драгана Чупић, професор разредне наставе IV-2, Јасна Томовић, наставник разредне наставе III-2, Вања Петровић, професор разредне наставе II-2, Марина Ташић, васпитачица, Сандра Станковић, васпитачица

1. ОТВАРАЊЕ ПРОЈЕКТА

У оквиру етапе Отварања Пројекта предвиђене су следеће активности:

- Писање плана активности пројекта
- Разговор о буџету – објаснити реч / појам буџет, кроз предавање
- Разговор о џепарцу као недељном буџету за ужину, кроз предавање
- Недељни буџет од 1000 динара
- Разговор о здравој исхрани, као једном од основних фактора здравља на часовима природе и друштва
- Договор о часовима-радионицама из различитих предмета
- Подела у групе и задужења у оквиру групе
- Договор око набавке флајера продајних ланаца, материјала за израду пирамиде исхране, израда графикона, задатака из математике

Кључни појмови : буџет, кућни буџет, лични буџет, џепарац, штедња, здрава исхрана

2. РАЗВИЈАЊЕ ПРОЈЕКТА

У току месеца септембра су ученици трећег разреда на часовима природе и друштва, као и на часовима физичког васпитања разговарали о здрављу и здравој исхрани. На часовима математике су учили бројеве прве хиљаде, као и сабирање и одузимање у оквиру исте.

На часовима слободних активности ученици су имали предавање на тему – БУЏЕТ, у реализацији госта – предавача, наше колегинице из рачуноводства, економисте по струци, Гордане Крстановић.

Ученицима је објашњен појам БУЏЕТ, почев од тога када и како је настао, његово значење и сврха. Поменуто је, такође, да БУЏЕТ имају држава, градови, фирме, али и породице и појединци (лични). Буџет који имају деца зове се џепарац.

У одељењу **III-3,** учитељице Марије Симеуновић, на часу ликовне културе реализована је радионица на којој су ученици правили пирамиду исхране од намирница које су потребне за прављење њихове ужине. Подељени у групе, заједнички су направили пирамиду исхране.

На крају је све испало овако:

Ученици **III-3** изложили су своје радове испред учионице и представили другарима из других одељења, па су и они на својим часовима ликовне културе цртали здраве намирнице.

Ученици одељења **III-5** подељени су у групе по продајним ланцима – Рода, Макси, Идеа, Лидл и Универекспорт. Добили су задатак да набаве недељне-акцијске флајере.

На блок-часу математике и ликовне културе добили су задатак да направе пано своје недељне ужине по повољним ценама, под условом да ужина буде здрава, а да буде у оквиру задатих 1 000 динара.

Ужина је требало да садржи састојке за СЕНДВИЧ, СЛАТКИШ, ВОЋЕ и ВОДУ.

На крају радионице, рачун је показао следеће :

Намирнице	Рода - Макси	Идеа	Лидл	Универекспорт
Пециво	72	100	80	150
Намаз	129+60	45	128	109
Сухомеснато	79	65	140	55
Салата	49	90	40	40
Слаткиш	160	275	140	360
Воће	80	90	100	70
Вода	215	90	90	125
УКУПНО	**844**	**755**	**718**	**909**

Ученици су такође израчунали колико би износио кусур од 1 000 добијених динара. Након тога свака група је залепила на свој пано изабране производе и презентовала осталим групама свој одабир.

Презентовање је изгледало овако:

Уследио је разговор о томе да ли би и следеће недеље потрошили исту количину новца, шта би урадили са „овонедељним” кусуром, да ли би размишљали о штедњи...

Постери са радовима презентовани су осталим одељењима.

У одељењу **III-4** , на часу Од играчке до рачунара представљени су хамери другара из III-5, пирамида исхране, али и слајдови са графиконом замишљене недељне потрошње за потребне намирнице, са укупним износом од тачно 1 000 динара.

Ученици су коментарисали одабир намирница, њихову укупну цену, али и појединачну потрошњу када су у питању одређене намирнице.

Задатак 1:

На недељном нивоу је за воће потрошено 340 динара, на пециво180 динара, сухомеснато 100 динара, поврће 50 динара, воду 150 динара, намаз 80 динара и бонжите 100 динара. Прикажи потрошњу новца графиконом.

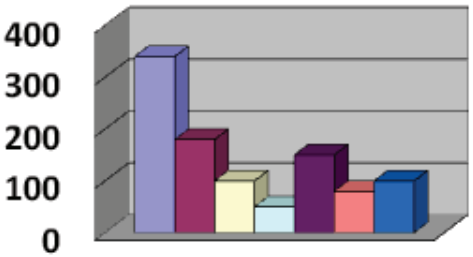

Задатак 2 :

а) Са графикона прочитај колико је потребно новца за различите групе намирница.

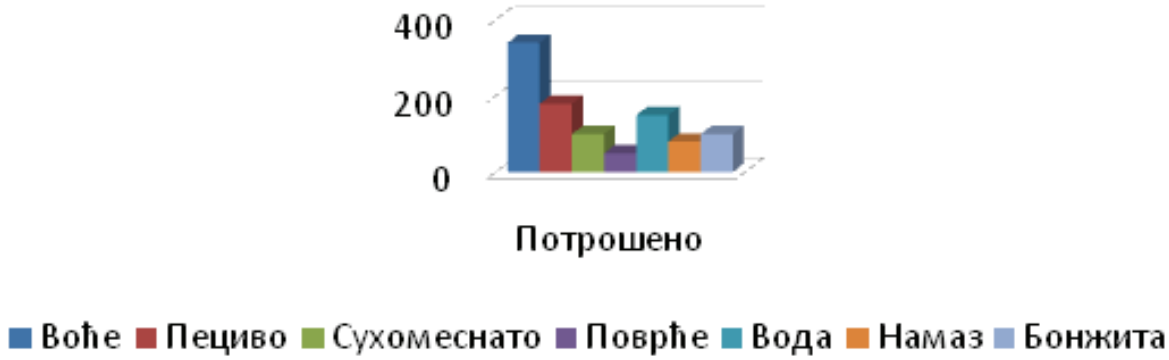

б) Поред назива група намирница напиши колико је новца потрошено.

Воће _____ динара

Пециво _____ динара

Сухомеснато _____ динара

Поврће _____ динара

Вода _____ динара

Намаз _____ динара

Бонжита _____ динара

в) Ако их купимо током недеље дана, колико је потребно новца?

Одговор : _____

3. САРАДЊА СА РОДИТЕЉИМА

Планом пројекта била су предвиђена предавања економисте Гордане Крстановић, а те фотографије су приказане на почетку.

Предавање је подразумевало објашњење појма БУЏЕТ, као и његове врсте, почев од државног, па до личног.

4. САРАДЊА СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ

Ученици, подељени у групе набавили су актуелне недељне акцијске каталоге продајних ланаца који се налазе у њиховом комшилуку, а иначе их посећују ради породичне набавке.

5. ЕВАЛУАЦИЈА ПРОЈЕКТА

На свим реализованим часовима већина ученика је изнела да још увек немају договорен, или утврђен џепарац како на дневном, тако ни на недељном нивоу. Ужину углавном доносе од куће, а охрабрује и податак да често доносе воће или сендвич, пију воду и избегавају грицкалице. На жалост, код старијих ученика то није случај.

Тема о Буџету је за ученике била нешто непознато, а занимљиво. Заинтересовано су учествовали у свим активностима, прикупљајући интересантна и практична сазнања. Посебно им је привукло пажњу економисање и калкулисање одређеном, константном количином новца, коју периодично имају на располагању.

Закључак је да можемо очекивати да ће будући самостални потрошачи пажљиво планирати и трошити свој новац.

Пројекат: **Наша мала банка**

Школа: ОШ „Ослбодиоци Београда”

Место: Београд

Пројектни тим: Елеонора Лазаревић, наставник разредне наставе, Оливера Павловић, наставник разредне наставе, Елвира Мишљеновић, наставник физичког и здравственог васпитање, Наташа-Циврић Веселинов, наставник технике и технологије, Ивана Кнежевић, наставник математике

1. ОТВАРАЊЕ ПРОЈЕКТА

Ученици од 1–4. разреда у својим одељењима погледали су цртани филм о Паји Патку и његовом деди Бају, власнику банке, који стално броји новац и бави се трансакцијама. Са ученицима се разговарало и о томе шта је банка, шта се све ради у банци, како се зову запослени у банци, шта су уплатнице, чекови, платне картице, шта значи штедети, а шта орочити новац, како се зову корисници банке (клијенти).

Ученици су по разредима добили задатке:

- 1. разред- упознавање са апоенима новца, изгледом новчаница и кованица
- 2. разред- израда платних картица (како би волели да изгледа платна картица њихове банке, чему служе платне картице, а чему кредитне картице, која је разлика…)
- 3. разред- израда плаката и паноа банке (осмишљавање начина како ће њихова банка привући највећи број клијената, појмови: камата, штедња, кредити)
- 4. разред- практично попуњавање уплатница са разумевањем појмова уплатилац, сврха уплате, прималац, износ, рачун, модел и позив на број.

2. РАЗВИЈАЊЕ ПРОЈЕКТА

Ученици 1. разреда добили су одштампани папирни новац, бојили га и самостално оловком правили копију кованица. На часовима математике радили су текстуалне задатке са практичном применом новца; на часовима света око нас играли су се продаја – куповина, плаћање, враћање кусура; на часовима пројектне наставе цртали су у Paintu како би волели да изгледа новац. Упознали су се са називом наше валуте и валутама других земаља (НТЦ систем).

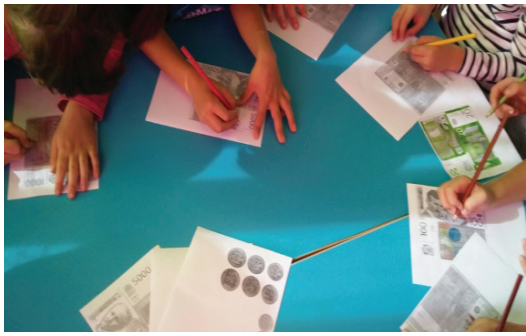

Ученици 2. разреда израђивали су платне картице. Са њима је разговарано о значају коришћења платних картица као замене за новац, разлике између платних и кредитних картица, картица са девизним рачуном, када се која користи, како се користи банкомат. На часовима српског језика вежбао се дијалог између банкара и клијента банке, пружање банкарских услуга, шта клијент треба да пита када отвара кредитну или девизну картицу. Појам камате и каматне стопе. На часовима математике решавали су текстуалне задатке у вези са упоређивањем камате дате у новчаним апоенима јер се % не обрађује у нижим разредима. На часовима пројектне наставе цртали у Paint-u платне картице.

Трећи разред је осмишљавао плакате банака. Задатак је да осмисле привлачно име банке, изглед плаката и да дају услове за које мисле да ће привући највећи број клијената. Дат им је задатак да се фокусирају на појмове камата, кредит, штедња. На часовима математике ученици су решавали текстуалне задатке у вези са дужином штедње да би купили нешто што желе, орочавање новца и шта се више финансијски исплати-штедети или орочити новац. Ученици раде по групама.

Четврти разред је имао задатак да самостално савлада правилно попуњавање уплатница, разуме појмове наведене на уплатници и научи како се електронски плаћају рачуни. На панфлетима различитих банака – Поштанске штедионице, Интеза банке, Аик банке-упоредити каматне стопе и могучност узимања кредита, изабрати најповољније и образложити одабир банке.

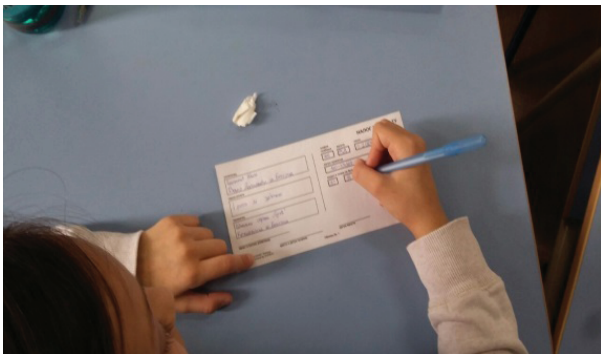

3. ЗАТВАРАЊЕ ПРОЈЕКТА

Завршна фаза пројекта организована је у главном холу школу 30. 10. 2019. у периоду од 10,45 ч. до 11,50 ч. Презентација пројекта је започела уводним обраћањем руководиоца пројекта. Ученици су погледали слајдове на видео биму о задацима осталих разреда. Сваки од представника разреда испричао је о свом пројекту – како су започели, како се пројекат развијао, на којим часовима су радили у вези са пројектом и представили свој завршни рад. Ученици другог разреда су причали о искуствима која су стекли када су били у банци Поштанска штедионица, које су секторе обишли, шта су користили у банци и како се користи банкомат. У завршној фази презентације организован је усмени квиз где су ученици одговарали на питања из делова пројекта који није био њихов задатак. Подељени су у 8 група. Свака група је представљала једну банку и свака је имала по три банкара. Остали учесници су процењивали услове банака и бирали најповољнију за њихове потребе. Вршили су се послови штедње, орочења, отварања платне картице и уплаћивање на платну картицу.

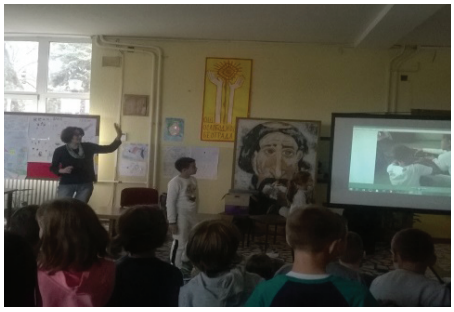

4. САРАДЊА СА РОДИТЕЉИМА

Родитељ ученице 2/3 која је запослена у банци Поштанска штедионица са ученицима 2. разреда одржала је предавање и радионицу на тему „Штедња, новчанице, апоени, уплата и исплата новца". Упознала је ученике са занимањима и пословима људи који су запослени у банци. Заједно смо реализовали и радионицу са темом играња улога запослених у банци. Договорена је и посета банци Поштанска штедионица.

5. САРАДЊА СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ

По три представника сва три одељења другог разреда посетили су банку Поштанска штедионица.

Основна школа „Ослободиоци Београда", у оквиру пројекта „Финансијска писменост" припремила је пројектну наставу на тему „Штедња, новчанице, апоени, уплата и исплата новца" (у даљем тексту: пројектна настава).

Пројектна настава одржана је у понедељак, 28. октобра 2019. године, у просторијама Банке Поштанска штедионица, а.д., Београд, у времену од 10 до 12 часова.

Сврха пројектне наставе је да се ученици другог разреда упознају са добрим примерима из банкарске праксе, начином и сврхом пословања банке, те основним банкарским производима.

Ученицима су пројекат представили запослени Банке: директор Регионалног центра, директор Одељења за маркетинг, запослени у експозитури.

У оквиру пројектне наставе обрађене су следеће теме:

- коришћење банкомата, у оквиру које су ученици самостално, на тестном банкомату, убацивали картице, уносили ПИН, преузимали извештај;
- коришћење инфо терминала, у оквиру које су ученици самостално вршили избор којим су упућивани на различите банкарске производе;
- благајничко пословање, у оквиру које су ученици упознати са банкарским рачунима, односно уплатама и исплатама на шалтеру банке, плаћање рачуна, пренос новца и сл.;
- картичарско пословање, у оквиру које су ученици упознати са врстама картица (дебитне и кредитне), подношењем захтева за издавање картица, погодностима које картице нуде, врстама и изгледом самих картица;
- штедно и кредитно пословање, у оквиру које су ученици упознати са појмом штедње, кредита, сврхом и врстама ових банкарских производа;
- девизно пословање, у оквиру које су ученици упознати са страним апоенима и изгледом новчаница, уплатама и исплатама на шалтеру банке.

На основу наведених тема које су обрађене на пројектној настави, ученици другог разреда у потпуности су упознати са разноврсним активностима које обављају банке (штедња, кредити, картице, новчанице, апоени, уплата и исплата новца), значајем и утицајем које ове услуге банака имају на све друге свакодневне активности.

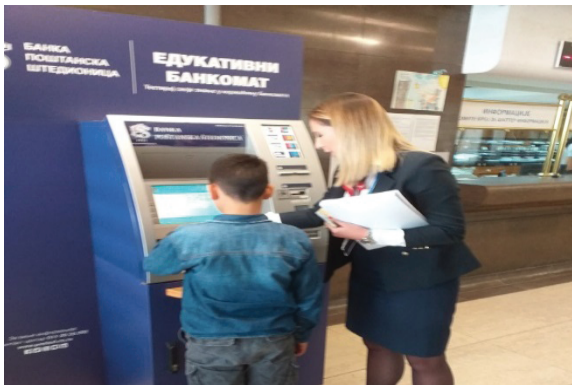

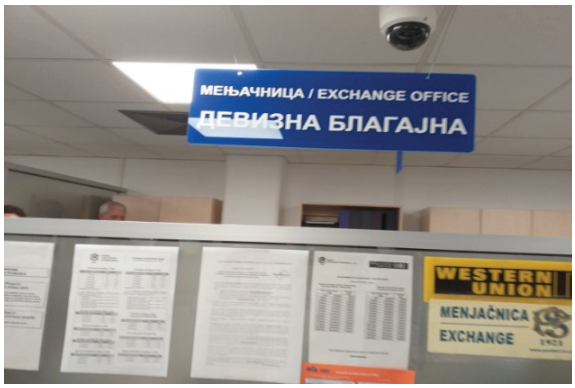

6. ЕВАЛУАЦИЈА ПРОЈЕКТА

Пројекат је реализован веома успешно. Ученици су радо учествовали у радионицама и озбиљно приступили свим радним задацима. Успешно су сарађивали са својим учитељима. Сматрају да су научили нешто ново, занимљиво и корисно. Ученици су задовољни сарадњом са друговима из свог и других одељења на пројекту. Свака група је квалитетно и успешно обавила своје задатке. Најзанимљивија им је била посета банци Поштанска штедионица као и симулација подизања новца са банкомата.

Информација о времену одржавања презентације била је истакнута на свим огласним таблама у школи и зборници. Презентација пројекта у холу школе је била у оквиру недеље штедње. Учествовало је око 100 ученика млађих разреда. У публици су се нашли и наставници, ученици старијих разреда и по неки родитељ.

Пројекат: **Наш новац**

Школа: ОШ „Мића Станојловић”

Место: Коцељева

Пројектни тим: Цано Новалић, наставник руског језика; Весна Ераковић, наставник разредне наставе III_2, Коцељева; Драгица Андрић, наставник разредне наставе 1. разреда, Драгиње; Гордана Пајић наставник разредне наставе 3. разреда, Доње Црниљево; Мирослав Пајић, наставник разредне наставе 4. разреда, Доње Црниљево

1. ОТВАРАЊЕ ПРОЈЕКТА

На родитељском састанку одржаном 2. септембра родитељима је најављен пројекат и начин његове реализације. Прву фазу, Отварање пројекта, реализовали смо из три дела:

- Новац као средство плаћања – где смо анализирали новчаник; унутрашњи изгледа новчаника и улогу преграда. Кроз питања: шта је новац, шта је валута, како се зове валута Републике Србије, долазимо до закључка да је новац средство плаћања. Анализирамо изглед кованица од 1 динар, 2 динара, 5 динара, 10 динара, 20 динара и папирни новац од 10, 20, 50, 100, 200, 500, 1000, 2000 и 5000 динара. Ученици наводе и платне картице као средство плаћања.
- Вредност робе – кроз ову активност усвајамо појам трампе, замене једног за друго. Зашто се врши размена? Шта се тиме добија? Зашто је било потребно увести новац?
- Штедња – Разговор о штедњи и питања: Како штедимо и због чега је штедња важна? Где људи чувају новац који штеде? Како изгледају њихове касице? Долазимо до закључка да морамо водити рачуна о томе колико трошимо и како треба штедети новац. Кроз занимљивост из Приручника: Случајни изум – Касица сазнајемо како је дошло до појаве касица.

2. РАЗВИЈАЊЕ ПРОЈЕКТА

Развијања Пројекта реализовано је у 4 дела.

- У првом делу – Кованице, новчанице и платне картице читамо занимљивости из Приручника: *Српски новчићи у 19. веку, Како су настале прве папирне новчанице у Србији, Ликови на српским новчаницама, Анализирамо новчанице из новчаника*. Ученици добијају истраживачки задатак да на интернету истраже по чему су људи чији је лик на српским новчаницама значајни за српски народ. Читамо и занимљивост *Платне картице*.
- У другом делу ове фазе, *Различите земље, различите валуте*, гост на часу је банкар који деци говори о српској валути, о валутама других земаља, курсу и курсној листи, о електронској валути – биткоену. Деца су се веома интересовала за платне картице и начин куповине картицама. Шта је пин? Може ли картица да се оштети? Може ли се новац пребацивати са картице на картицу? Како људи примају плату у банци? Деца из Црниљева су са својим учитељима посетила локалну пошту, пошто нису могли да обезбеде госта банкара.

- У трећем делу ове фазе деца имају задатак да осмисле изглед новчанице нашег одељења. Пошто смо закључили да је највећа вредност нашег одељења другарство, изабрали смо мотиве који ће се наћи на нашим новчаницама и дали назив нашој одељењској новчаници – Другар. Мотиве смо нацртали на табли, обојили их, поделили се у групе и приступили изради новчаница у апоенима од 10, 20, 50, 100, 200, 500, 1000 динара. Изабрали смо три најлепше новчанице нашег одељења. Новчанице од 2000 и 5 000 динара нисмо израђивали пошто у трећем разреду учимо блок бројева до 1000.
- У четвртом делу ове фазе осмислили смо продавницу играчака. Деца су донела играчке од куће. По величини и вредности играчака одредили смо им цене, а потом се поделили у групе *Купци* и *Продавци*. Продавци су продавали играчке купцима, а затим смо мењали улоге. Имали смо и касу на којој су деца продавци куцала цене играчака које продају.

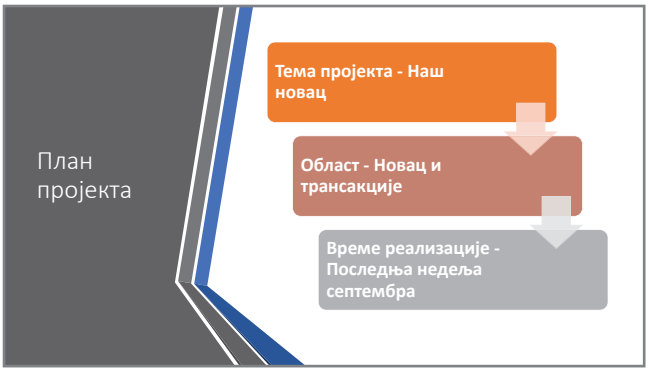

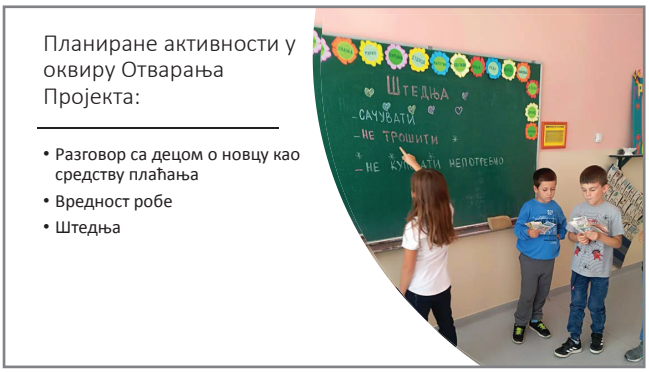

• Различите земље, различите валуте

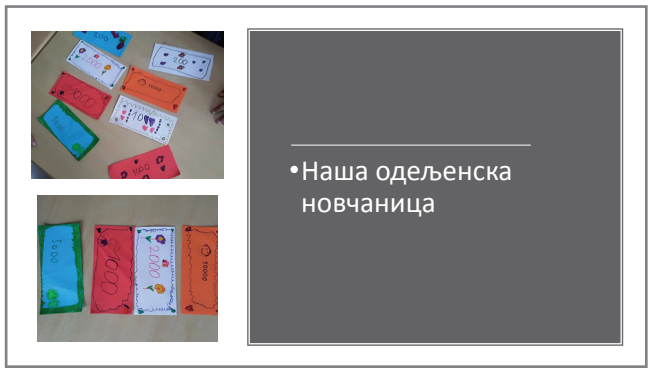
• Наша одељенска новчаница

Игра у продавници играчака

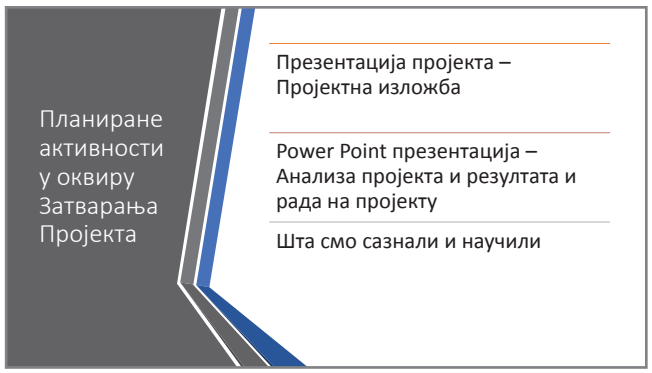
Планиране активности у оквиру Затварања Пројекта
Презентација пројекта – Пројектна изложба
Power Point презентација – Анализа пројекта и резултата и рада на пројекту
Шта смо сазнали и научили

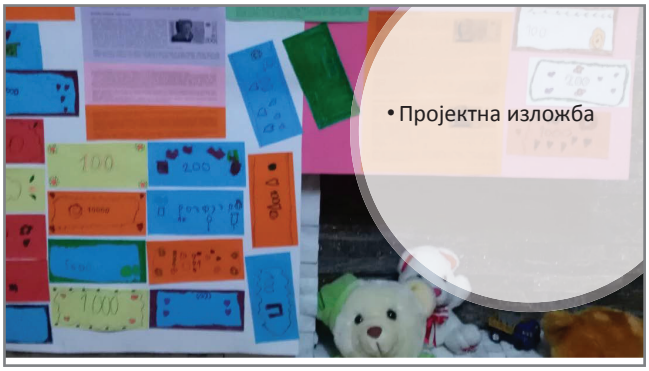
• Пројектна изложба

Затварање Пројекта

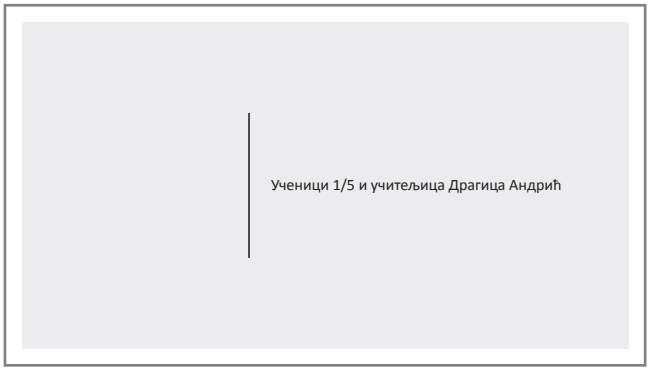
Ученици 1/5 и учитељица Драгица Андрић

Пројекат ФинПис

Укључивање финансијског описмењавања у систем образовања Републике Србије

❖ **Тема пројекта** — Наш новац

❖ **Област** — Новац и трансакције

❖ **Време реализације** — Последња седмица септембра

❖ **Циљ пројекта**

- Оспособљавање ученика да користе новац у реалним животним ситуацијама.

❖ **Исходи пројекта**

- Ученик ће бити у стању да:
- уочи потребу људи у прошлости да дефинишу средство за плаћања које само по себи има вредност;
- разликује кованице, папирне новчанице и платне картице;
- разликује новчане апоене;
- разуме постојање различитих валута;
- разуме начине остваривања зараде.

Отварање пројекта

❖ Новац као средство плаћања
-Новчаник-

❖ Мењамо једно за друго

❖ Штедња

Развијање пројекта

❖ Кованице, новчанице и платне картице

- Српски новчићи у 19. веку
- Како су настале прве папирне новчанице у Србији
- Ликови на српским новчаницама
- Платне картице

❖Различите земље, различите валуте - гост банкар-

❖Наша одељењска новчаница

Највећа вредност нашег одељења III2 је другарство. Зато се на нашим новчаницама налазе слике које су симболи другарства. Валута нашег одељења је другар. Наш новац је у апоенима од 10, 20, 50, 100, 200, 500 и 1000 другара.

- 10 другара: Два спојена срца симболишу другарску љубав и поверење. Само срцем се добро види.
- 20 другара: ,, Другарство је звезда која небо краси Мораш је чувати да се не угаси“ .
- 50 другара: Дуга симболише да смо у одељењу сви различити, али нас баш те разлике чине лепим.

- 100 другара: Другарство је сјајно и златно као сунце.
- 200 другара: Другарство је бескрајно као небо.
- 500 другара: Другарство се не купује и не продаје. Другарство се поклања.
- 1000 другара: 20 срца повезаних у огрлицу представља нас двадесет повезаних у одељењу.

,, Другарсто нису кругови,
Другарство је један круг,
У кругу живе другови,
цео круг, један друг. “

❖ Избор три најлепше новчанице

❖ У продавници играчака

❖ Презентација пројекта
Изложба у холу школе

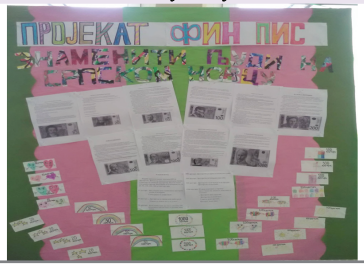

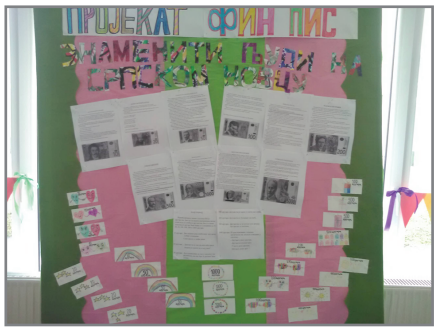

Планиране активности у оквиру Затварања Пројекта:

- Презентација пројекта- Пројектна изложба
- Power Point презентација - Анализа пројекта и резултата рада на пројекту
- Шта смо сазнали и научили

УЧЕНИЦИ III2
СА УЧИТЕЉИЦОМ
ВЕСНОМ ЕРАКОВИЋ

ПРОЈЕКАТ ФИНПИС
Укључивање финансијског описмењавања у систем образовања Републике Србије

Тема пројекта	Наш новац
Област	Новац и трансакције
Време реализације	Последња седмица септембра
Циљ пројекта	Оспособљавање ученика да користе новац у реалним животним ситуацијама.

Исходи пројекта

Ученик ће бити у стању да:

- уочи потребу људи у прошлости да дефинишу средство за плаћања које само по себи има вредност;
- разликује кованице, папирне новчанице и платне картице;
- разликује новчане апоене;
- разуме постојање различитих валута;
- разуме начине остваривања зараде.

Израда одељењске новчанице

У пошти

Ученици III и IV разреда са учитељима Горданом и Мирославом Пајић

3. ЗАТВАРАЊЕ ПРОЈЕКТА

Организовали смо изложбу у холу школе. Изложба носи назив „Пројекат ФинПис", а истраживачки задатак ученика везан за знамените људе на српским новчаницама, садржи новчанице нашег одељења.

4. САРАДЊА СА РОДИТЕЉИМА

Како су родитељи на родитељском састанку упознати са садржајем пројекта, као и увек пружили су велику подршку нашем раду. Помоћ родитеља била је неопходна у реализовању истраживачког задатка који је био везан за истраживање на интернету.

На родитељским састанцима родитељима је приказана презентација којом стичу потпунију слику о нашем раду. Родитељи су посетили изложбу у холу школе.

5. САРАДЊИ СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ

Активност – Гост банкар, изазвала је велико интересовање и пажњу ученика, као и посета пошти.

6. ЕВАЛУАЦИЈА ПРОЈЕКТА

Пројекат ФинПис је добро осмишљен и реализован према плану који смо предложили. Деца су била веома заинтересована и мотивисана за рад. Идући од фазе до фазе, стицали смо нова знања и проширивали постојећа. Кроз истраживачки задатак и низ практичних активности деца су показала своју креативност, маштовитост и жељу за новим знањима.

Мишљења колега о изложби у холу школе су да је изложба веома корисна и да истраживачки задатак који је дат деци доприноси развоју опште културе и развоју интересовања за истраживање прошлисти српског народа.

Пројекат: **Штедим данас – мислим на сутра**

Школа: ОШ „Живомир Савковић”

Место: Ковачевац

Пројектни тим: Драгана Иванчевић, професор разредне наставе III_1, Снежана Вићовац, професор разредне наставе IV_1, Данијела Ескић, професор разредне наставе IV_2, Мика Милојевић, наставник разредне наставе I_1, Снежана Антонијевић, наставник разредне наставе I_2

1. ОТВАРАЊЕ ПРОЈЕКТА

– Разговор са ученицима на часовима редовне наставе и часу одељењског старешине о материјалима који се могу рециклирати, значају штедње природних ресурса и очувању природе. Кључно питање: Шта ја могу да учиним?

– Избор материјала који се могу рециклирати, формирање група, планирање активности за групе, подела задужења у оквиру групе, чланова групе.

– Радионица, заједнички рад ученика и родитеља у групама на остваривању планираних задатака.

Почетни пано:

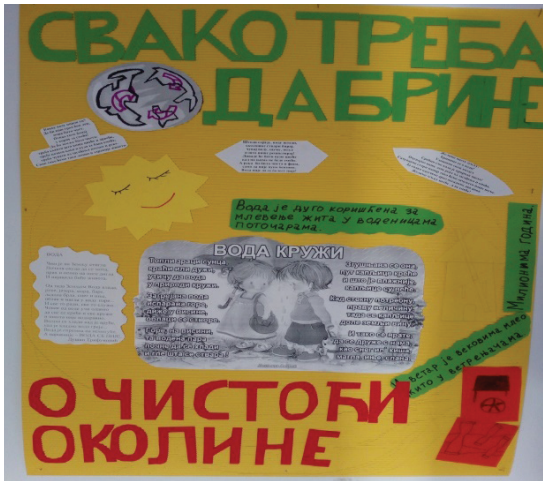

2. РАЗВИЈАЊЕ ПРОЈЕКТА

Радионица – реализација планираних активности и задатака у одељењима III_1, IV_1, IV_2.

– прва група: реквизити за наставу физичког васпитања (палице, чуњеви, лопте крпењаче)

– друга група: Орфов инструментариј за наставу музичке културе (звечке и бубњеви од пластичних флаша, чаша и кантица)

– трећа група: Орфов инструментариј за наставу музичке културе (триангл, даире, звечке од конзерви, затварача и жице)

– четврта група: украсни и употребни предмети (вазе, чаше, пернице, подметачи)

– пета група: израда паноа на тему: „Очување природе”

3. ЗАТВАРАЊЕ ПРОЈЕКТА

Презентација пројекта и продајна изложба радова на манифестацији „Балкански сусрети – Ковачевац”.

Презентација на сајту школе, употреба музичких инструмената и реквизита на часовима.

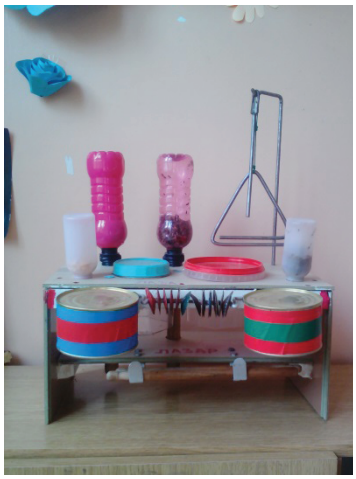

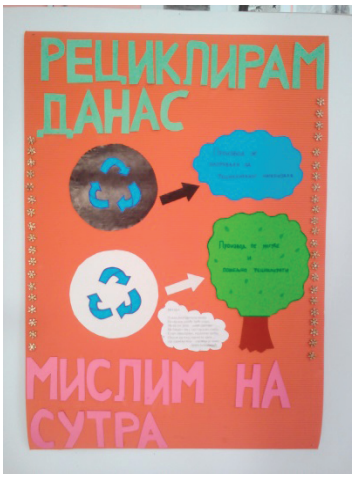

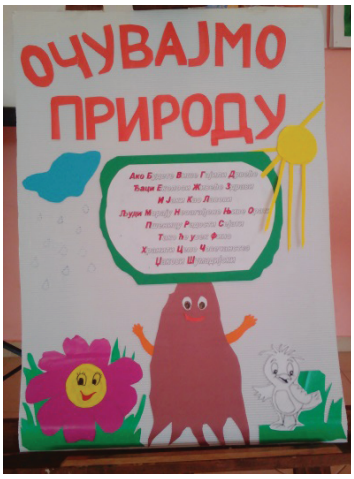

4.САРАДЊА СА РОДИТЕЉИМА

Родитељи су учествовали у прикупљању материјала у току припреме и били део групе Радионице.

5. САРАДЊА СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ

Презентација пројекта и продајна изложба радова на манифестацији „Балкански сусрети – Ковачевац".

Део радова ће бити представљен и на Новогодишњем вашару у нашој школи.

6. ЕВАЛУАЦИЈА ПРОЈЕКТА

На крају пројекта је извршена анализа процеса и резултата рада.

На основу интервјуа који је обављен са ученицима сазнали смо да су ученици схватили значај штедње и рециклаже, да су научили које материјале и на који начин могу рециклирати и поново употребити и да је важно да своја знања о очувању природе примењују у свакодневном животу. Реализацијом пројекта ученици су развијали вештине сарадње, еколошке и предузетничке компетенције.

Праћењем, анкетирањем, дискусијом наставници су оценили реализацију пројекта као веома успешну.

Пројекат: **Чеп одвоји, за учионицу освоји**

Школа: ОШ „Доситеј Обрадовић”

Место: Пожаревац

Пројектни тим: Гордана Петковић, наставник разредне наставе, 3. разред; Марина Ђукановић, наставник разредне наставе, 3. разред; Жаклина Редић, наставник разредне наставе, 3. разред; Анђелка Матовић Лојаница, наставник разредне наставе, 3. разред; Роберт Војиновић, наставник разредне наставе, 3. разред

1. ОТВАРАЊЕ ПРОЈЕКТА

У току септембра, на часовима одељењског старешине, ДТХСКА и музичке културе, ликовне културе су реализоване активности предвиђене за отварање пројекта: учење песме „Не ругај се”, анкета о потребним наставним средствима, организовање родитељског састанка, израда плаката, предавање на тему *Наше мало некоме значи много*, где су ученици разговарили о томе да заједничким акцијама, у којима учествује пуно људи, малим доприносом можемо помоћи некоме коме је помоћ потребна. Уједно су ученици упознати са акцијом *Чеп за хендикеп* и начином како може да се помогне.

Остварен је контакт са актерима *Чеп за хендикеп*. Упознати су са нашим пројектом и потписан је протокол о сарањи са нашом школом.

Ученици су наступали на приредби намењеној деци са посебним потребама у нашој школи.

Снимак се налази на школској Фејсбук страници. https://www.facebook.com/dositejobradovic.po/, а можете погледати и овде: https://www.facebook.com/dositejobradovic.po/videos/2539463562953020/

Слике везане за припрему пројекта и реализацију можете видети у албуму на следећем линку: https://www.facebook.com/pg/dositejobradovic.po/photos/?tab=album&album_id=10157776024584529

Направљен је плакат са информацијама када и где се одржава пројекат.

2. **РАЗВИЈАЊЕ ПРОЈЕКТА**

Одржане су радионице у сарадњи са наставницом ликовне културе:

- Израда слика на стиропору великог формата, кроз које се провлачи глава и може да се слика. Направљена су крила за сликање под називом „Свако дете има крила...”
- Израда рама за сликање „И ја сам Доситејевац”, уз помоћ мајстора школе, који је помогао да се направи квалитетан и трајан рам, који ће стајати у холу школе поред скамије и књиге о Доситеју Обрадовићу.
- Израда скале за мерење висине до 2 м. Доношење ваге за мерење телесне тежине. Испробавање ваге и скале. Направљена је скала за мерење у облику жирафе и залепљена на шпер плочу, жирафа ће трајно остати у школи.
- Прибављене сагласности Савета родитеља и Школског одбора за продају играчака и ученичких продуката.
- Прикупљене су играчаке за продају.
- Одржане су радионице на часовима ДТХСКА, ликовне културе на којима су израђене: честитке, лицидерска срца, држачи за оловке, држачи за свеће, колачи...
- Позивали смо ученике и родитеља наше школе да посете манифестацију кроз обавештење директора школе, плакат, вибер групе за наставнике и родитеље.
- Организована је манифестација „Чеп одвоји, за учионицу освоји” у дворишту наше школе 17. октобра 2019.године.
- У оквиру манифестације посетиоци су могли да се сликају у раму „Ја сам Доситејевац”, са крилима „Свако дете има крила”, мере масу и висину поред жирафе или купе дечије производе. У продајном делу су учествовали ученици, наставници и родитељи ученика. Плаћање је било у пластичним чеповима. Сакупљена је велика количина чепова, који ће бити послати организацији *Чеп за хендикеп*.

Новац је комисијски пребројан после завршетка пројекта. Комисију су чинили родитељи ученика. О томе постоји записник, који је заведен. Новац прикупљен продајом играчака и дечијих производа биће потрошен на куповину наставних средстава.

Ученици су анкетом одлучили да се набаве лопте, вијаче и спортски реквизити, али и предлози са мање гласова: постери и понека књига за одељењску бибилитеку. Ово је одлучено пошто је прикупљено мало више новца него што смо се надали.

3. ЗАТВАРАЊЕ ПРОЈЕКТА

Презентација пројекта ће бити на манифестацији за Дан школе у новембру. Пројекат је презентован на школској страници и Наставничком већу 18. 10. 2019. године.

Постављена је изложба слика у холу школе.

Учитељи су на Наставничком већу изразили своје задовољство реализацијом пројекта и захвалили свима који су се одазвали и посетили нашу манифестацију.

На састанку учитеља који су реализовали пројекат непосредно после завршетка сви смо се сложили да је сарадња текла одлично, да смо одлично пратили све кораке пројекта и да смо изненађени одзивом колега, ученика, родитеља, бака и дека. Сви млађи разреди су обишли наше поставке, донели чепове, сликали се и купили понешто од понуђених производа. Старији ученици су самостално долазили на манифестацију. Било им је јако занимљиво да виде шта су деца направила као и да се сликају поред наших паноа.

4. САРАДЊА СА РОДИТЕЉИМА

Сарадња са родитељима је била одлична од самог почетка. Родитељи су са одушевљењем прихватили пројекат још на родитељским састанцима. Неки родитељи су помагали у реализацији радионица, неки су учествовали у продаји или бројању новца, а многи су подржали пројекат новчаним прилогом и куповином дечијих производа.

Изразили су жељу да буде више оваквих пројеката у будућности.

5. САРАДЊА СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ

Сарадња је остварена са организацијом *Чеп за хендикеп*, потписан је протокол о сарадњи и школа је добила захвалницу.

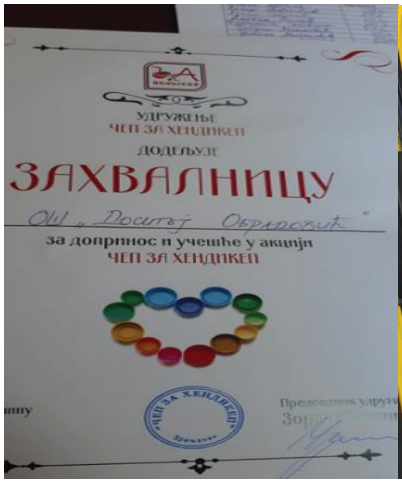

6. ЕВАЛУАЦИЈА ПРОЈЕКТА

Ученици су на часу ЧОС писали кратак есеј на тему шта су научили, шта им се највише допало у току и за време реализације пројекта. Већина ученика је изразила задовољатво што је учествовала у пројекту. Допало им се и прављење разних предмета за продају, али су били одушевљени продајом и новцем који су зарадили за учионоце. Веома су задовољни и количином чепова које смо сакупили. Ученицима су за портфолио дате фотокопије захвалнице организације *Чеп за хендикеп*.

Тим је презадовољан успехом и реализацијом пројекта. Сарадња у тиму је била на завидном нивоу, сваки члан тима је реализовао свој део активности, а заједничке активности су реализоване кроз сарадњу, договор и међусобно подржавање и помоћ.

Пројекат: **Цегер вреди – новац штеди**

Школа: ОШ „Илија Гарашанин”

Место: Београд – Гроцка

Пројектни тим: Пројектни тим: Дубравка Гатић, психолог; Јагода Јовановић, учитељица 2/1; Душица Чаглић, учитељица 2/2; Јелена Бећаговић Николић, учитељица 2/3; Светлана Живковић, учитељица 2/4; Светлана Аћимовић

1. ОТВАРАЊЕ ПРОЈЕКТА

Пројектни тим је осмислио пројекат „Цегер вреди, новац штеди”као повезивање тема и садржаја са којима ученици већ имају искуства, екологије (очување природе, заштита околине); елементима свакодневног животног искуства (куповине, управљања новцем) и увођењем одређених финансијских садржаја (буџет, штедња, приход, расход, зарада).

Дефинисане су активности пројекта у оквиру појединих наставних предмета: српски језик, СОН, математика и ликовна култура.

Отварање пројекта започео је представом „Екологијада”, коју су ученици 4/2 извели за другаке. (Српски језик)

Остварено је гостовање еколога који су причали на тему „О штетности пластичних кеса на околину” (СОН)

Осмишљен је и изведен скеч ученика „Цегер вреди, новац штеди” (српски језик)

2. РАЗВИЈАЊЕ ПРОЈЕКТА

У оквиру Развијања пројекта, уследиле су активности за израду цегера.

Процесни пано (договор пројектног тима)

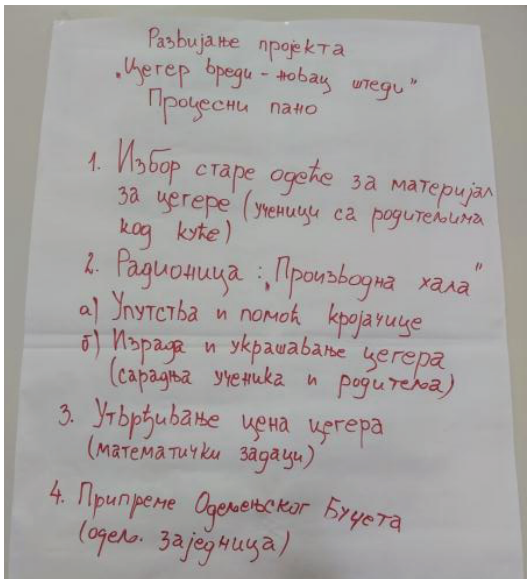

Велику подршку и помоћ пружили су нам родитељи ученика својим учешћем и конкретним ангажовањем, у свим фазама пројекта. У оквиру припреме за радионицу, у кућним условима, учествовали су у прибављању и избору старе одеће погодне за израду цегера.

У оквиру радионице „Производна хала”, ученици сва четири одељења другог разреда у матичној школи су у свечаној сали школе заједнички израђивала цегере.

а) Кројачица је давала упутства за израду цегера и практично је помагала шивењем на машини. Говорила је ученицима о свом занимању.

б) Родитељи ученика су активно учествовали у изради и украшавању цегера. Ученици су међусобно једни другима помагали.

На редовном часу математике, ученици су радили задатке у вези са утврђивањем цене коштања направљених цегера.

На часу одељењске заједнице, ученици су разматрали одељењски буџет и договарали се о његовој сврси.

Радионица „Производна хала”

Упутства и помоћ кројачице, израда, продукти

Рад на утврђивању цене

3. ЗАТВАРАЊЕ ПРОЈЕКТА

Продајна изложба је реализована у свечаној сали школе. Заједно су изложени продукти ученика другог и шестог разреда, настали у оквиру пројекта. Снимљеној позивници за продајну изложбу, послатој преко друштвених мрежа, одазвао се велики број родитеља ученика, бака и дека, њихових пријатеља и комшија. Све је протекло у веселој атмосфери.

4. САРАДЊА СА РОДИТЕЉИМА

Родитељи ученика су веома активно подржали и учествовали у свакој фази пројекта:
– припреми старе одеће која је коришћена као материјал за израду цегера;
– реализацији радионице „Производна хала”, у самој изради, шивењу и украшавању цегера;
– реализацији продајне изложбе продуката ученика, посетом изложбе и куповином ученичких продуката.

5. САРАДЊА СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ

Продајну изложбу посетио је велики број родитеља, ученика, бака и дека, њихових пријатеља и комшија чиме је извршена промоција како можемо да сачувамо животну средину.

6. ЕВАЛУАЦИЈА ПРОЈЕКТА

Наставници ангажовани у реализацији пројекта су уочили да су и ученици и њихови родитељи радо учествовали у пројекту. Готово сви родитељи ученика другог разреда су узели учешће бар у некој од фаза пројекта. Међусобна сарадња наставника је била добра и врло ефикасна. Остварен је тимски приступ пројекту.

Пројекат је оцењен као интересантан, користан, веома компатибилан са предузетништвом и доприноси унапређењу сарадње школе, родитеља и локалне заједнице. Унапређује међупредметну повезаност и тимски рад, јача предузетништво и иницијативу за доношење добрих финансијских одлука.

Пројекат: **Буџет за културу**

Школа: ОШ „Коста Абрашевић”

Место: Београд – Ресник

Пројектни тим: Јасминка Стојковић, професор разредне наставе, II / 3; Јадранка Крстић, професор разредне наставе, II / 1; Славица Митровић, професор разредне наставе, II / 2; Весна Сандић, професор разредне наставе, II / 4; Бранкица Трајковић, професор разредне наставе, II / 5

1. ОТВАРАЊЕ ПРОЈЕКТА

Са ученицима је покренут пројекат тако што им је прочитана проблемска ситуација коју су радо хтели да реше:

Проблемска ситуација

Вељко Лазаревић је ученик осмог разреда. Воли да чита и да обилази музеје. Он је пожелео да нађе начин да сакупи новац који ће трошити на књиге и улазнице за музеје. Како Вељко може да оствари ову замисао?

– Ученици су наводили примере како може да ушеди новац или да заради.

– Разговарали смо о буџету и наводили примере из живота. Дискутовали зашто је потребно урадити план расподеле новца.

– Договорили смо да направимо производе које ћемо продати на школском базару. Од сакупљеног новца ћемо отићи у посету некој уастанови културе. Након предлога шта можемо да правимо за продају, поделили смо задужења.

2. РАЗВИЈАЊЕ ПРОЈЕКТА

Када су ученици донели материјале за рад, разврстали су их наводећи њихове карактеристике.

Израда предмета за продају је организована по групама. Ученици су правили предмете, помагали једни другима. Трудили су се што више да направе. Лепо су сарађивали и били расположени.

Базар и продаја предмета је протекао успешно. Одазив је био одличан. Ученици су продали већину предмета.

3. ЗАТВАРАЊЕ ПРОЈЕКТА

Са ученицима је разговарано о томе како је протекао базар, о прикупљеном новцу и како ћемо управљати буџетом којим располажемо. Одлучено је да се новац искористи за одлазак на Авалу и посету споменику Незнаном јунаку.

Одлазак на Авалу и посета споменику Незнаном јунаку је протекла према плану. Ученицима је објашњено да је некада на месту споменика био средњовековни град Жрново. Град је срушен, а на том месту је подигнут споменик палом јунаку у Првом светском рату. Ту се одају почасти јунацима из Првог светског рата. Ученицима је речено да ће 1. новембра бити обележено 101 година од ослобођења Београда у том рату,

Посету смо искористили да поновимо о облицима рељефа; уочимо одлике јесени у природи; односе у видном пољу; утврдимо римске цифре читањем уклесане године на споменику.

Цртали смо и споменик на Авали.

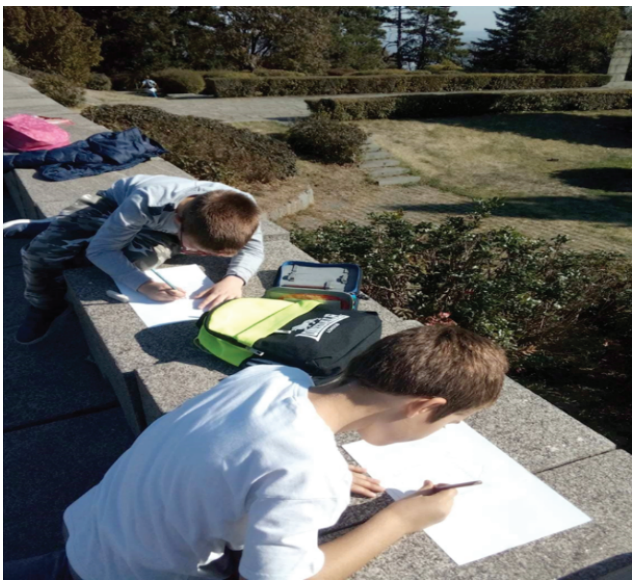

По повратку у школу смо ученичке радове окачили на пано.

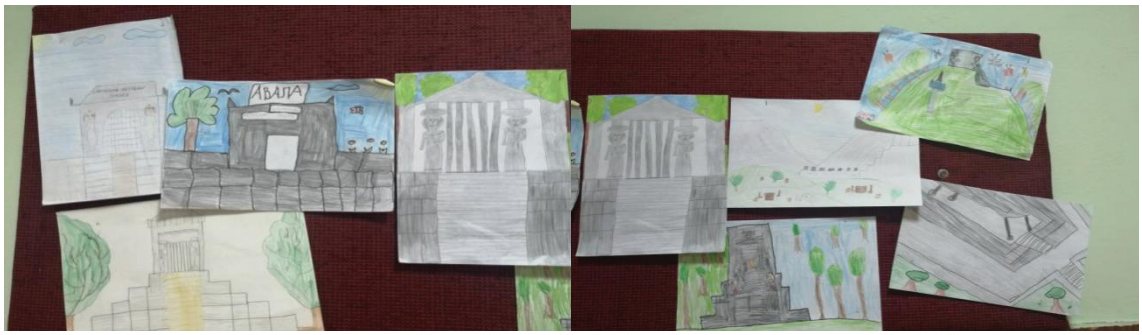

4. САРАДЊА СА РОДИТЕЉИМА

Родитељи су учествовали тако што су помогли у прикупљању материјала за израду предмета, одазвали се позиву да дођу на базар. Дошли су у великом броју и били присутни све време док је трајао базар. Родитељи су присуствовали часу и помогли деци да израде предмете за продају.

5. САРАДЊА СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ

Планирана је сарадња са Културним центром „Раковица". Пошто се план пројекта поклопио са „Данима Раковице" нисмо успели да добијемо термин како би одгледали представу. Одлучено је да одемо на Авалу.

6. ЕВАЛУАЦИЈА ПРОЈЕКТА

Резултати евалуације: ученицима је брзо протекао пројекат, осећају се срећно и задовољни су својим радом у оквиру пројекта. У раду на пројекту им се допао групни облик рада, базар и одлазак на Авалу.

Пројекат је реализован по плану, без потешкоћа. Ученици су били расположени и заинтересовани за рад. Били су поносни што су успели да зараде и од тог новца да финансирају себи одлазак на Авалу.

Пројекат: **Дечја чајанка**

Школа: ОШ„Љубица Радосављевић Нада”

Место: Зајечар

Пројектни тим: Пројектни тим: Мелита Величковић, учитељица 2/1; Марија Костандиновић, учитељица 2/2 ; Милица Стојичић, учитељица 2/3; Викторија Варат Радисављевић, учитељица 1/1; Драган Гојсовић, учитељ 4/2; Љиљана Анђелковић, васпитач; Марица Димитријевић, васпитачица

1. ОТВАРАЊЕ ПРОЈЕКТА

Презентација идеје пројекта „Дечја чајанка” ученицима 1, 2, 4. разреда и предшколским групама, на основу заједнички израђеног плаката од стране учитеља/васпитача.

Учествовало је укупно седам група; две предшколске и пет група ученика 1, 2 и 4. разреда, око 150 ученика.

Сваки учитељ/васпитач је у свом одељењу/групи презентовао пројекат и разговарао са ученицима о додатним идејама за реализацију.

Разговор је вођен о кључним активностима и појмовима у циљу реализације пројекта, тј. Како ћемо доћи до зараде прикупљајући лековито биље? Најпре смо објаснили све неопходне појмове: новац, потрошња-куповина, даља продаја, зарада, штедња кроз примере из свакодневног живота (Продавница, пијаца; Чиме плаћамо? Шта са новцем који зарадимо? Зашто је важно да знамо шта је финансијска писменост? Зашто одлазимо у банку?)

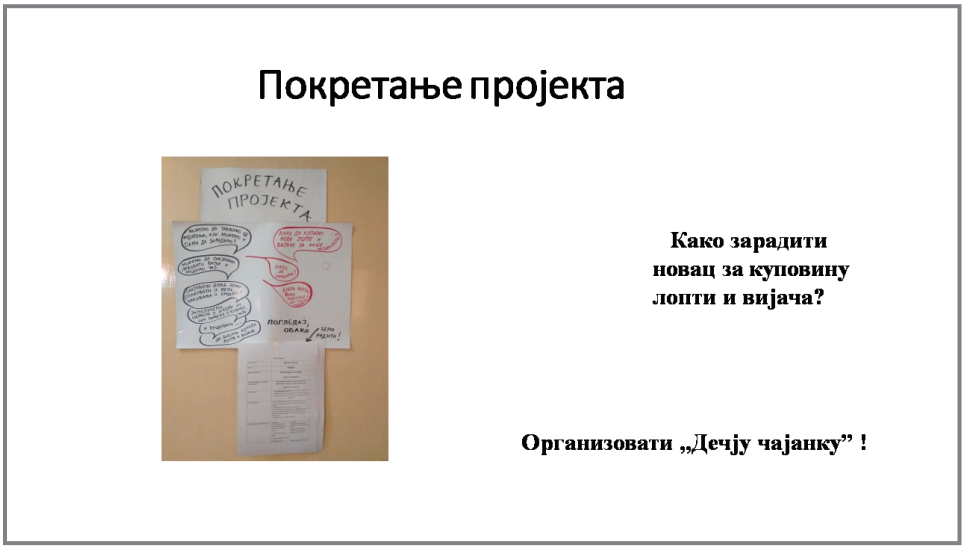

2. РАЗВИЈАЊЕ ПРОЈЕКТА

На часовима пројектне наставе подсетили смо ученике на начине размене робе – трампу, продају, зараду. Ученици су цртали пијацу, продавнице, банке и говорили о својим цртежима.

Такође смо се бавили илустрацијом биљака. Ученици су најпре погледали презентацију о лековитом биљу коју смо направили, а затим илустровали неку од наведених биљака. Код куће су имали задатак да о нацртаној биљци напишу зашто се користи у исхрани, припремању чаја.

На часу пројектне наставе гост је била наставница биологије. Ученици су са њом разговарали о значају лековитог биља, разгледали хербаријуме и показали јој своје радове са претходних часова.

Направили смо одељењски хербаријум и сликовницу од дечијих радова.

Предшколци, први и четврти разред су се прикључили другом разреду у прикупљању лековитог биља на брду у близини школе, на Краљевици. Ученици су могли да виде и уберу шипурак, нану, трњине, дрењине...

Биљке смо осушили у школи, јер удружење грађана које смо планирали да посетимо нема своје просторије. Удружење „Melissa" обишли смо на Сајму „Здраво, домаће, природно" на градском тргу и чули од чланица удружења о значају лековитог биља.

На часовим ликовне културе правили смо паковања за чај, кесе од пак папира.

На часу пројектне наставе разговарали смо о значају финансијске писмености код ђака. Ученици су причали о томе због чега њихови родитељи одлазе у банке. На плану града ученици су означили где су истакнуте продавнице различите робе, пијаца, банке и пошта.

Математику смо вежбали играњем игре „Купујемо-продајемо" Демонстрирали смо куповину робе и плаћање различитим апоенима новца, такође учећи шта се све може купити за одређену суму новца и којим све апоенима.

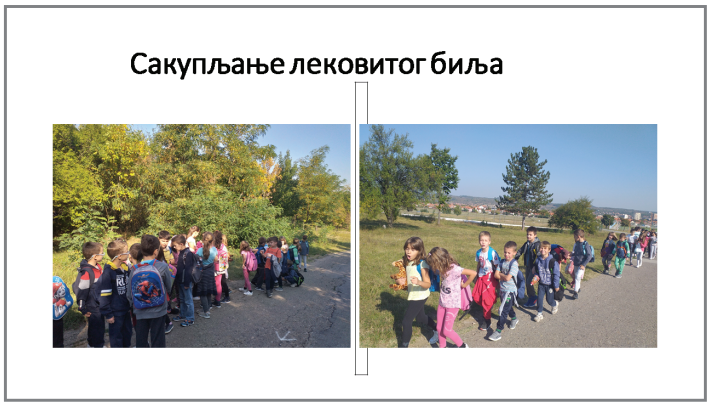

Трњина

Од ње можемо правити сок и чај!

Правили смо кесе од пак-папира на часовима ликовне културе. У њих смо паковали сакупљене и осушене биљке-чај за продају.

3. ЗАТВАРАЊЕ ПРОЈЕКТА

Последња велика планирана активност са учешћем свих седам група ђака и њихових васпитача и учитеља завршена је Дечјом чајанком у школском дворишту где се паковао, продавао и дегустирао чај. Све је реализовано кроз различита задужења по узрастима:

– предшколци, прваци и другаци су паковали осушене биљке-чај у припремљене, папирне кесе;

– четвртаци су направили пано о лековитом биљу и заради коју смо планирали да остваримо;

– помоћне раднице наше школе су кувале чај за дегустацију и продају, док су деца, ради безбедности, надгледала процес.

Последње седмице у октобру, као завршницу пројекта направили смо велики пано у холу школе „Дечја чајанка-ФИН ПИС".

Ученици су схватили како до зараде долази на основу стечених знања и искуства у непосредном животном окружењу, прикупљајући лековито биље.

Учећи кроз игру, тимски рад и дружење, од зарађеног новца купили смо лопте, фломастере, хамере, меркере за неку нову активност.

Завршетак пројекта

Ђаци другаци

Предшколци

Четвртаци

4. САРАДЊА СА РОДИТЕЉИМА

Родитељи су дали сагласност за боравак деце ван школе, на оближњем излетишту, како бисмо прикупили лековите биљке као и сагласност за вођење деце на градски трг, на сајам.

Одазвали су се позиву на чајанку, дегустирали и куповали чајеве.

Имали су прилику да виде цео процес реализованог пројекта на постављеном паноу и сликама са кратким објашњењима.

САРАДЊА СА РОДИТЕЉИМА

- ЧАЈАНКА У ШКОЛСКОМ ДВОРИШТУ

ЧАЈАНКА, кувамо, дегустирамо и продајемо чај

5. САРАДЊА СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ

Удружење грађана које смо планирали да посетимо нема своје просторије. Удружење „Melissa" обишли смо на Сајму „Здраво, домаће, природно" на градском тргу и чули од чланица удружења о значају лековитог биља.

Обишли смо град и видели да има неколико банака у граду, разговарали о услугама које пружају банке.

Обишли смо пијацу, видели купопродају и учествовали у њој.

6. ЕВАЛУАЦИЈА ПРОЈЕКТА

Евалуација пројекта урађена је на часовима пројектне наставе, одељењског старешине и активностима васпитача са децом и ученицима. На основу интервјуа о реализованом пројекту деца су рекла о пројекту: „Занимљив, стално смо нешто радили, играли се, били вредни, сакупљали биљке, шетали на Краљевици, до града, сушили биљке, продавали чај и зарадили новац од кога смо купили неке ситнице за групе и одељења која су учествовала. Могли бисмо поново да направимо нешто слично". Задовољни су јер су кроз тимски рад, игру и амбијенталну наставу пуно новог научили.

Урадили смо испитивање учитеља и васпитача који су учествовали у реализацији пројекта техником групног разговора. Разговор нам је омогућио изношење богатог искуства учесника. Учитељи и васпитачи су високом оценом оценили реализацију активности, своје и учешће ученика и родитеља у пројекту. Предложене су идеје за реализацију нових пројеката на нивоу школе.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

37.091.31(035)
37.032(035)

НОВКОВИЋ, Љиљана, 1958-
ФинПис Збирка примера добре праксе за разредну наставу / Љиљана Новковић, Мирјана Пајић, Гордана Степић. - Београд : Завод за унапређивање образовања и васпитања : Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, 2020 (Мали Пожаревац : Grafo in). - 71 стр. : илустр. ; 27 cm. - (Пилот-пројекат "Укључивање финансијског описмењавања у систем образовања и васпитања Републике Србије" (ФинПис) / аутор и координатор пилот-пројекта Гордана Степић)

Доступно и на: http://finpis.mi.sanu.ac.rs/. - Доступно и на: https://www.odgovornozivljenje.org.rs. - Доступно и на: https://efinpis.rs/. - Тираж 25.

ISBN 978-86-87137-76-9 (ЗУОВ)

1. Пајић, Мирјана, 1968- [аутор]
2. Степић, Гордана, 1976- [аутор]

COBISS.SR-ID 17072649

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ,
НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА

VISA

ЗАВОД ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ
ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА